

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măceșilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dl Carol Schuller în București, strada
Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiară

Un număr costă 5 creierși v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Învitare de abonament

„TRIBUNA“

**Cu 30 Septemvrie v. 1894
expiră abonamentele pe cuartatul
III. și pe luna Septemvrie.**

**Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi cu reînnoirea abonamen-
telor lor pentru regulata expediție
a foii.**

**Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe cu prima și
se termină cu ultima lunii după
stilul vechiu.**

Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.

Abonamentul trilunar costă . . . 3 fl. 50 cr.

**Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
cât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lăsa și mandatul postal
adresa tipărită dela faștile, în
care li-s'a trimis „Tribuna“ până
acum.**

Administrațiunea.

Szilágyi.

Românii la locul prim, naționali-
tățile celelalte alături de ei susțin și
dovedesc, că în statul maghiar precum-
pensez azi forțe, care nu emană
dela ei, nu reprezintă deci voința
imensei majorități a locuitorilor
țării și care nu pot lucra pentru ei, ci
numai în contra lor.

Din aceste fapte, care au ajuns a fi
convingeri de domeniueuropean, Ungurii
neagă mai ales unul, și anume ei în-
cearcă a mai susține, că aceste forțe
nu lucră în contra naționalităților.

Această încercare a repetit-o și mi-
nistrul Szilágyi la Pojon, unde a vorbit
înaintea alegătorilor sei.

Să cercetăm, nu dacă el a reușit
— căci nu poate reuși nici-o dată nici
cel mai strălucit spirit să acopere și
reflecțiile demascate ale politicești ungu-
rești — ci să cercetăm întrucât silui-
rea cugetării poate rezista logice, întru-
cât acest discurs poate să intervină cu
ceva succes în șirul de pehlivăanii, la
care lumea, ce nu mai vrea să fie amă-
găită, asistă, deși actorii se numesc

Ováry, Türr, Wekerle, Hieronymi, Szilágyi.

Discursul lui Szilágyi va întârî nu-
mai convingerea, că în Ungaria dreptă-
tea și egalitatea pentru naționalități —
a murit.

Szilágyi judecă în partea finală
a discursului ce-o traducem, așa: Pro-
cesul de vindecare va dura în chestia
română foarte mult.

Mișcarea — va concluda deci ori-
cine — este profundă, are rădăcini
adânci. Ear' cine nu-i un simplu ale-
gător „inspirat“ dela Pojon, va concluda
lesne, că și cauzele ce-o produc nu pot
fi mici. Numai aceasta este impresia
ce o va obține lumea din ce Szilágyi
a vorbit cu dreptate.

Leacul — care va dura mult timp —
este scoaterea agitatorilor „din cercul
activității lor funeste“. Acest leac este
așadar' curtea cu jurașidin Cluj,
Vațul și Seghedinul. Cel puțin
alte mijloace credem că nu vor fi,
afară de cele-ce le cunoaștem până
acum. Acest mijloc e produs însă toc-
mai rezultatul contrar. Nici un cuvânt
nu este azi mai popular la poporul nos-
tru ca acesta: „a fost la temniță“;
nici-o dată mai multă iubire nu s'a vâ-
zut în popor pentru luptătorii sei ca
acum; și nici-o dată „moderații“, la care
cu duioșie cugetă Szilágyi, nu ar fi —
dacă mai sunt moderați — res-
pinși mai cu furie decât acum.

Dar' unde este acel „element leal,
ce-și pierde nădejdea și tace, ce
trebuie sprijinit în societate și în viața
de stat“ — precum zici, domnule mi-
nistru? Acel element, care ar primi
onorurile societății maghiare
și care, în schimbul politicești și sim-
pilor sale naționale s'ar mulțumi cu
slujba statului, unde este el în
atâta număr, încât să faci din el un
element de calcule serioase po-
litice?

Acest element a fost — fuit Tiron —
compus de câțiva politicieni, care ținând
națiunea în necunoștință de ce se pe-
trece cu ea, a putut gusta un timp
oare-care și onorurile naționale — azi el
a dispărut; fiii națiunii au trecut peste
corpul lor și ei „au pierdut nădejdea“,
pentru-că națiunea s'a pronunțat.

Boscăria aceasta nu ar merita nici
să fie pomenită, dacă ea nu ar dovedi
că actualii miniștri au încă credința, că
vor face tăcere, sculând câțiva strigoi
din gropi și plătind cu lefe și onoruri
sociale maghiare — vinderea cauzei na-
ționale.

Cetitorul, care nu-i așadar' alegă-
tor „inspirat“ dela Pojon, va pute con-
clue din cuvântarea lui Szilágyi și la
mijloacele imorale, cu care se crede, că
glasul nației va mai pute fi înăbușit.

Din cele premergătoare se poate
vede ce atmosferă domnește în acel
spirit, care s'a identificat, mai mult de-
cât ori-cine, cu proiectele religio-
nare, ce agită țeara.

Aceste proiecte au fost combătute
și de Români din considerații
naționale.

Szilágyi se face a părè uimit de
acest punct de vedere de combatere.
Și de aceea trebuie să insistăm și asu-
pra acestor chestiuni.

Constatăm mai întâi, că poporul
român este mult mai sensibil, decât
spre pildă metropolitul Miron Român,
care a zis — un prelat! — că nu are
nimic principal în contra recepțiunii
ovrești, care invoală și posibilitatea
treceii unui greco-oriental la iudaism.
A fost un cuvânt nesocotit, ce a făcut
o rea impresie pretutindenea. Poporul
român este dușman întregii acțiuni
religionare a guvernului; el vede cu
durere și cu revoltă în suflet acțiunea
aceasta, a cărei știrbire Szilágyi spune,
că nu o va admite.

Aceste legi implică prin suma mare
de funcționari, ce o va crea, o enormă
cheltueală, care va servi la întărirea
unui mare număr de familii maghiare,
pe când acele parale de prisos chel-
tuite ar trebui jertfite pentru binele
naționalităților, ce le contribuie;
aceste legi pun la discuția funcționarilor
maghiari maghiarizarea numelor; aceste
legi creează centre nou de maghiarizare
socială; aceste legi sporesc în contul nos-
tru posibilitatea acțiunilor de desnaționa-
lizare; aceste legi slăbesc situația pre-
ților, pe care mâne-poimâne, statul va
voi să-i salarizeze el, după-ce i-a să-
răcit și pe care va voi să-i sclăvească
pentru un blăd de linte, cum o face la
învățătorime cu minimul de leafă,
deși ei nu s'au plâns de leafă; aceste
legi — sunt un alt pumnal îndreptat
spre inima noastră. Aceste legi sunt
atentate asupra acelor acțiuni, care ar
trebui să fie sfios respectate ca eflux al
autonomiei, al celui mai rodnic și
mai fericitor principiu.

În fine ministrul însuși a zis, că
aceste legi „apropie pe cetățeni
pe terenul întemeierii familii-
lor“. Aceasta înseamnă: ele mijloace
contopirea socială, visul poli-
ticești maghiare.

În aceeași vorbire a doua contra-
zicere capitală! În aceeași vorbire a
doua probă, că nu se poate face din
alb negru, din rău bun!

Ministrul Szilágyi nu a spus așa-
dar' nimic nou, deși a anunțat, că
„ceva trebuie să se facă în privința
chestiei române“. După chipul vorbirii
sale aceste măsuri nu vor fi surprinderi
vesele.

Ele nu ne sparie însă. Ele vor
face, — precum vedem — chestie de
forță între puterea mișcării noastre și
cea de „retorsiune“.

Domnii miniștri pot să aleagă ce
voesc; noi vom trage concluziunile voas-
tre totdeauna conforme felului măsurilor
ce ei vor lua.

Presă străină pentru noi. „La Paix“,
ziar din Paris, publică în numărul seu dela
6 Octomvrie un articol, în care apretiază ca
noue dovezi de liberalism maghiar procesul
ultim al Drului Lucaci, procesele „Drep-
tații“ și vorbele lui Wekerle despre nemeșii
din Ardeal. Articolul, subscris de Léo Biron,
se resuma în frasa: „Când vor inaugura Ma-
gharii regimul îndulcirii, frăției, sau mai
simplu, al egalității față cu supușii lor de
rasă română? Cu atât mai puțin putem răs-
punde la aceasta, cu cât actele cunoscute de
după procesul Memorandului și până
astăzi au caracterul unei nedrepte severități,
care lipsa în vechiul sistem; departe de a se
atenua, s'a agravat încă situația.

Ministrul Eötvös și episcopul Popea.
Ministrul instrucțiunii publice, baronul Eötvös
Loránd a trimis episcopului din Caransebeș,
Ilustrității Sale dlui Nicolae Popea, un
rescript ministerial, prin care a ordonat, ca
episcopul în corespondențele oficiale cu au-
toritățile publice să se folosească de limba
maghiară. Ordinul este motivat cu aceea,
că legea despre naționalități: art de lege 40 din
1868 ar fi hotărât în comitatul Timiș ca
limba protocolară limba maghiară.

Situația. O foaie budapestană vorbind
despre situația politică zice, că soarta ca-
binetului astăzi este mai sigură ca
ori-când. La aceasta a contribuit mult
expose-ul ministrului Wekerle, primit cu multă
satisfacție din partea Curții. — Păcat că
toate acestea le zice — semioficioșul „Politische
Correspondenz“.

Slovacii respinși. Anunțaserăm la
timp, că patrioții slovaci luterani au trimis
Maiestății Sale Monarhului un Memorand,
în care îl roagă să nu sancționeze noua împărțire
a districtelor bisericesti prin care se dărmă
organizarea mai mult seculară a bisericii
luterane din Ungaria și constituie o secure
nouă spre omorirea vieții naționale a fraților
nostri.

La intervenirea guvernului din Buda-
pesta, M. Sa n'a primit Memorandul
slovăcesc, ear' cu rezolvarea lui nefavora-
bilă este însărcinat însuși guvernul. (După
„Pester Lloyd“ dela 14 Octomvrie).

de humă și roditor.*) Abia a douăsprezece

parte din acest șes e pădure, încolo e câmp.
Șesul acesta locuit de Ruteni, pro-
duce mult afară când arșita e mare, uscând
prea mult pământul. Un echivalent ca teri-
toriu favorabil și în părțile locuite în prepon-
dență de Români, este împrejurimea, ori mai
bine zis, valea Sucevei de pela Straja până
la Suceava și Bosance. În această vale cade
și rodnicul șes al Rădăuțului, un district unde
procentul populației române este cel mai
mare în Bucovina.

Condițiunile de producțiune ale celor-
lalte părți de țară, condițiuni ce nu se pot
perde din vedere la nici un calcul serios po-
litic, și care aici trebuiesc examinate din punct
de vedere al poporului, căruia îi profită,
le schitez îndată. Tocmai contrarul dela șesul
dintre Nistru și Prut și dela Suceava și Ră-
dăuț sunt regiunile muntoase care s'afli în
partea vestică. Părțile de cătră „munții ru-
sești“ cuprind șesul roditor al Vascăuțului pe
Cerenuş — și inundațiile, care devin însă de-
seori periculoase, alimentează aici forța pro-
ductivă a pământului — și ca mai puțin ro-
ditor Berhometul cu Lucavețul, care profită
însă mai mult unei familii proprietare, care
are și singurul fideicomis în Bucovina, e

*) O descriere mai amănunțită se poate găsi la
dl P. S. Aurelian, Bucovina, pag. 1—14. Eu voi
evita a repeti ce a spus deja dl Aurelian.

familia Vasilco; munții înșiși sunt cam pustii.

Și părțile muntoase dela cursul de sus, al
Siretului și Sucevei sunt puțin productive
cucuruzul și sămănăturile de toamnă s'ce
compromit des; în părțile sud-vestice și compact
românești ale apelor Moldovei, Moldavei, vlei
Suha, la Humora nu-i mult pământul productiv;
să producea și să produce încă fin pe aici,
dar pormb numai în măsură mică. »Pentru
a obține fructul necesar pentru pâne, mai
multe comune din acest teritoriu iau, din
vremi nemai pomenite, în arindă pământurile
foarte productive din ținutul Sucevei departe
de 8 până la 10 mile,« scriea la 1872 Mi-
kulicz.*) Muntenii vin la acest lucru, la șes
formând caravane întregi spune acelaș autor.
O parte din Storojineț, district cu o respec-
tabilă rezeșime și boerime româniască, Seretul
în partea cursului de jos și Cernăuți, mai
ales cu o vastă împrejurime a capitalei, pro-
duc bine în urma unei munci pricepute. În
aceste trei districte din urmă, Storojineț, Se-
ret și Cernăuți, la un loc socotile, Români și
Ruteni sunt cam egal de mulți.

Care va să zică se poate ușor constata,
că împărțirea populației pe suprafața Buco-
vinei nu-i absolut de loc mai favorabilă po-
porului român, decât celui rutean, care lo-

*) Hauptbericht und Statistik über das Herzog-
thum Bukovina (1862—1872) Lemberg, 1872. Pag. 114.

cueste mai ales între Prut și Nistru, pe

un teritoriu foarte priincios.*)
Din capul locului am luat în vedere, că
ori-ce aş scrie să scriu din punct din vedere
al poporului român în raport și cu popoa-
rele conlocuitoare.

Am vorbit de calitatea pământului na-
țional. Ce voi scrie despre felul cum s'a
lucrat și se lucră acest pământ are și pentru
Români și pentru Ruteni valoare.

La ocuparea țării economia cea mai
irațională se găsea la Români, pe atnci aproape
singurii locuitori în țeară. Guvernorii Splényi
și Enzenberg povestesc lucruri de mare bar-
barie economică, dar istoricește foarte lesne
de explicat; Enzenberg o și explică cu pă-
rere de rău de soarta tristă, căreia acest po-
por a fost expus și până la 1774, anul ane-
xării la Austria.

Raportul citat al lui Mikulicz zice despre
felul de a lucra pământul în Bucovina:

»Mai în toate comunele este încă în vi-
goare vechiul obicei, că toamna îndată după
culesul cucuruzului câmpurile sunt deschise
ca pășune pentru toate soiurile de vite cu
porcii împreună; prin aceasta bucatelē ce sē

*) Asupra acestor stări rapoartele mai vechi
ale camerei de comerciu din Cernăuți, dintre anii
1850—1870 dau explicații amănunțite. Isoare mai
noue sunt rapoartele ministerului austriac de agri-
cultură.

Szilágyi despre chestia română.

În darea sa de seamă, ministrul
Szilágyi despre chestia română a zis
următoarele:

„Chestia reformei administrative, care se
îndatenează a se numi chestia mare a viito-
rului, ne reamintește încă o altă aparție,
care negreșit este simptomea unor stări
anormale, bolnăvicioase, în unele părți ale țării;
pentru-că stare bolnăvicioasă se poate numi
aceea, când alipirea față cu statul slăbește într-o
parte a cetățenilor și locul aceleia îl ocupă
ura. Muncă subterană a agitatorilor și a
presei române tinde de-adreptul într'acolo, ca
să înrădăcineze în inima cetățenilor români
ura atât în contra ordinii constituționale a
statului cât și în contra celorlalți cetățeni.

Firele acestor mișcări se întind departe
în trecut, sunt legate de acele speranțe și ni-
suiște din trecut, care au precedat restabilirii
constituțiunii noastre, și — ceea-ce constat cu
regret — acele elemente dintre Români,
care au intrat și s'au datat cu viața consti-
tuțională — încet, încet și-au pierdut ori-ce
influență asupra celorlalți Români.

să culeg mai târziu și sămănăturile de iarnă
sunt expuse la tot soiul de daune, până-ce
abia în Decemvrie ori Ianuarie răceala mai
mare ori un strat gros de zăpadă pune capăt
acestei pustirii. Cu venirea anotimpului mai
cald și topirea zăpezii, eșirea tuturor anima-
lelor de casă în câmpuri și livezi, reîncepe și
pustirea durează până la 5 Maiu, anume la
Sf. George, când abia dela acest termin câ-
mpurile se închid pentru dobitoacele de casă
etc. etc.

Legi posterioare datei (1872) acestei descrieri
au micșorat maltratarea reciprocă a câmpu-
rilor, dar, observă Platter*), o mai bună
economie pe propriul teritoriu nu a putu aduce;
aceasta ar putea-o face numai o administrație
energetică cu o procedură sistematică.

Citând părerea neînfricoșatului Platter
despre o administrație pricepută și un sistem
serios, urmărit în toate măsurile luate pentru
îmbunătățirea agriculturii, am indicat în mod
suficient că nu în cărca politicianilor și a po-
porului se poate pune toată vina înapoerii
sale economice, ci — și într'a guvernelor.

(Va urma)

*) Dr. Julius Platter, profesor universitar în
Zürich, mai nainte în Cernăuți, în cărtica sa „Der
Wucher in der Bucovina, Jena 1878, pag. 31.

FOIȚA „TRIBUNEI“

Bucovina.

NOTIȚE POLITICE ASUPRA SITUAȚIEI.

De

George Bogdan.

II. Chestia economică.

I. Naționalitatea pământului. — Agricultura și viticultura în Bucovina.

Bucovina, o țară cu clima foarte varia-
bilă, în general aspră dar cu frumoase toamne,
se desprinde din Carpați sud-ostici, dela o
înălțime considerabilă, înălțând cu virtuile
sale Giumalăul (1859 metri), Rarăul, Oușorul,
Lungul, Țapul imposanți coloși spre cer. Dela
o linie închipuită ca unind punctele Viița,
Berhometul, Bănila moldovenească, Vicovul de
sus, Cacică și Capucâmpului*) muntele trece
în teren colinos ce bate în malul drept al
Prutului, din Prut până în Nistru este „șesul“
sarmatic, dar nu un șes ras, ci cu valuri
de pământ ridicat și văi line, un șes bogat

*) Carl A. Romstorfer și Dr. Hubert Wigitzky,
Vergleichende graphische Statistik in ihrer Anwendung
auf das Herzogthum Bukovina, Wien, 1886, pag. 7.

Agitatorii și presa română, astăzi exercită un fel de terorism și vreau cu orice preț să rețină partea pactantă dela orice atingere.

Nu este aici loul oportun să arăt, că față cu această mișcare fără îndoială bolnavicioasă, ce s'a negles în trecut și ce trebuie să se facă în viitor. Numai atâtă voiu accentua pe scurt, că unitatea statului maghiar nu se poate conturba prin nici un fel de transformare politică și formare de teritorie după naționalități, și că unitatea limbii de stat o ținem de indispensabilă pentru obținerea unității de stat. Nu vreau să exclud într'un stat liber mișcările constituționale, dar aceste mișcări sunt afară de cadrele constituției, ba în ultima analiză scopul acestora este: să rupă ori-ce legătură cu aceea. Primul ce dorim noi e: să pășim pe terenul constituției. Plăngerile se și le validează pe acest teren. Aceasta este singura procedură leală față cu statul și patria.

Ear' datorită statului este să nu suferă folosirea mijloacelor ilegale. Nu este însă corect să rămânem numai la reprimare.

Pe agitatari trebuie să-i dăm atare din cercul activității lor desastroase. Elementul leal, care perzându-și curajul tace desăvârșit, trebuie cuprins cu dragoste atât în viața socială cât și în cea de stat. În popor trebuie să susținem credința, că bunăstarea și interesele limbii și religiei sale, sunt obiectul îngrijirii drept ale statului, și că nu este nici-decum desconsiderat, ci cetățean egal îndreptățit cu cetățenii săi. Aceasta este datoria unei politici tolerante consecvente și sobrie; știu că va fi lungă durata sârmii, precum lungă a fost și dezvoltarea acestor stări bolnăvicioase.

„Magyar Állam“ despre acțiunea catolicilor.

Am mai adus vestea, că conferința episcopilor catolici a hotărât așternerea unui Memorand Maiestății Sale Monarhului, în care îl roagă a nu sancționa legile politice-bisericești.

Primatela Vaszary a cerut imediat după conferință o audiență la Maiestatea Sa; ziua ei nu e însă încă hotărâtă. Sub titlul: „Episcopatul la Regele“, scrie „Magyar Állam“ dela 12 Octombrie un articol de fond, din care extragem următoarele:

Primatela-principe, îmbrăcat în purpur, va așterne în curând M. Sale o rugare a episcopatului și a milionelor de suflete din popor, pentru-ca M. Sa, ținând seamă de calitatea Sa de Rege apostolic, de încoronarea Sa cu sfânta coroană și de ungerea Sa cu sfântul mir, să refuze a da sancțiunea Sa proiectelor de lege, care vatămă dogmele sfintei biserici, precum și drepturile și conștiințele a zece milioane de catolici. Adresa cuprinde numai o simplă dar hotărâtă rugare, de aceea a și fost primită cu unanimitate de către conferința episcopescă. Textul adresei nu se va pune deocamdată în publicitate. În ea se arată cu degetul de-adeptul și în chip hotărât la jurământul de încoronare, la importanța ceremoniei de încoronare, la apărarea drepturilor bisericii catolice, la datorințele legate cu coroana Sf. Ștefan, conștiința prin istoria de nouă sute de ani a trecutului catolic (al țării) și nedespărțibile de regatul apostolic, la patronatul Maicei Domnului asupra patriei noastre, la dragostea și alipirea în timp de mulți secolii a catolicismului către dinastie, ba chiar și la primejdii, care pot isorvi atât pentru societate și patrie, cât și pentru principiul monarhie, ba chiar și pentru dinastie însăși din niște legi care stau în contradicție cu spiritul și principiile bisericii.

Articolul încheie astfel:

„Dumnezeu se întărească sufletul Maiestății Sale! Strălucirea coroanei sfinte, credința strămoșilor! Sei glorioși, mântuirea viitoare a propriului Suu suflet se-și stee ca lumini înaintea ochilor, pentru-ca în momentul cel mare al hotărârii Sale să spună cuvântul Suu în folosul adevărului bisericii catolice, întru prosperitatea și viitorul fericit al patriei, întru mântuirea sufletului Suu propriu. Milioanele catolicilor, rugați-vă pentru Rege!“

În numărul dela 13, foaia catolică publică un articol, intitulat „Rex apostolicus“, în care declară imposibil cu Regele apostolic al Ungariei să sancționeze legile-politice bisericești.

Articolul încheie astfel:

„Este scris, că mai curând trebuie să asculți de Dumnezeu decât de oameni, și este scris, că Dumnezeu pedepsește păcatele părinților în fiii lor până la a patra generație. Vai de dinastia, care provoacă judecata lui Dumnezeu în contra sa; vai de națiunea și de ori-și-cine care se lapădă de credința strămoșilor și și nu țin minte, că odată cu toții vom avea a da socoteala de faptele noastre înaintea lui Dumnezeu. Cu participarea cea mai adâncă a sufletului nostru ne

uităm la Domnul și Regele nostru în momentul cel grav al hotărârii. Grația lui Dumnezeu cea întăritoare se-și îmbărbăteze inima, se-și lumineze sufletul spre a se împotrivi cerințelor scoase în numele constituției falsificate și, credincios gloriei Sale apostolice, credincios jurământului suu, credincios tradițiilor Casei Sale Preatnalte, se-și spună hotărârea și astfel se redea națiunii pacea, să asigure viitorul patriei, continuitatea Casei Sale și mântuirea sufletului suu. Rugați-vă pentru Rege: Domine salvum fac regem nostrum!“

Așa scriu Maghiarii față cu Maiestatea Sa și totuși nu voesc să creadă, să priceapă amărăciunea popoarelor nemaghiare, călcate în picioare de 27 de ani de către guvernele păgâne.

Discursul domnului D. A. Sturdza în „Chestiunea națională“, rostit în întrunirea publică dela 25 Septembrie în sala Orfeu.

(Urmare.)

După-ce Maghiarii au făcut aceste legi, în adevăr diabolice, căci trebuie să întri în toate amănuntele lor ca să poți pătrunde răutatea care le-a dictat: atunci au început a isgoni pe Români din serviciile publice, ocupând locurile vacante numai cu Maghiari.

În Ungaria cine nu știe limba maghiară nu poate să se ducă la judecată, căci e sigur de a fi condamnat, are ori n'are dreptate. (Aplause). Mai mult, sunt magistrați, în districte românești, cari absolut nu înțeleg nici un cuvânt românesc, și cari astfel muncesc pe poporul român.

Românii plătesc contribuții, ca toată suflarea din Ungaria: însă nici o școală românească nu este întreținută de stat. (Aplause). Mai mult, școlile fundate de Români cu banii lor proprii, acele școli se închid de către guvern, dacă nu se învață într'însele în limba maghiară. Românii plătesc contribuții ca și ceilalți cetățeni, ear' biserica lor națională nu e subvenționată de stat.

Mai mult încă, pentru a fi siguri, că magistrații vor înăduși glasul conștiinței, când e vorba de un Român, Maghiarii de fapt au desființat independența magistraților. Marele proces al Memorandului e o dovadă pipăită. Magistrații știu, că ori-ce Român trebuie trimis în temniță și că cercetarea procesului e numai o comedie nedemnă.

Astfel s'a isbit de gem temnițele Ungariei de Români, martiri ai cauzei naționale. Și ce temniți! Ca cele din Siberia!

Astfel au crescut nemulțumirile, tot mai tari, și când au fost siliți Românii să eșe din parlamentul din Budapesta, atunci necesarmente au fost constrinși să se întrunească în afară de parlament, ca să se consfătească ce este de făcut.

Această consfătuire a Românilor nu a plăcut Maghiarilor, pentru-că ei se temeau, ca Românii, care tot răbdaseră necontenit, să nu se decidă a da la lumină nedreptățile de care sufer, și să le facă cunoscute lumii întregi. Atunci ei s'au hotărât a pune apăsarea și nedreptatea lor sub umbra păcii europene.

Complotul maghiar era următorul: Toată Europa dorește pacea; pacea e asigurată Europei prin tripla alianță; Austro-Ungaria e unul din membrii principali ai triplei alianțe; tripla alianță având nevoie de Maghiari, ea trebuie să-l lase liberi de a-și pune la cale cum cred și cum vor trebile interne ale Ungariei; prin urmare, maghiarizarea fiind o chestiune internă, nimenia nu are a se opune ei, România mai puțin decât ori-și-cine, neavând voce în areopagul european.

Astfel la umbra triplei alianțe și a păcii, Maghiarii au găsit mijlocul să desființeze și, după credința lor, în cel mai scurt timp națiunea românească din Ungaria, naționalitatea cea mai compactă, cea mai numeroasă, cea mai cultă, cea cu putere de rezistență, cea mai viuă. (Aplause).

Pentru-că Maghiarii își dau socoteala de puterea culturală a națiunii române; petru-că au conștiință și știu că cei mai mari eroi ai Ungariei, Huniade și Mateiu Corvin, au eșit din Români: de aceea de Români s'au apucat mai cu seamă și mai cu violență. (Aplause).

Dar' chiar de aceea, Maghiarii au decis desființarea cu iuteală a națiunii române, înainte ca o conflagrațiune europeană să se nască. Ei urziau acest complot de distrugere a națiunii române, pentru-că erau siguri de neimiscuarea din afară și pentru-că se credeau adăpostiți de frica ce are toată lumea, de o conflagrațiune europeană.

Executarea complotului s'a început cu asprimi, cu violențe, cu brutalități. La adăpostul temerii generale de complicațiuni au inventat acea lege barbară a școalelor de copii, în virtutea căreia statul are dreptul de a răpi din sinul familiei copiii de doi și trei ani, pentru a-i deține în asiluri, al cărora unic scop este ca să învețe limba maghiară și să uite limba maternă. (Așa e!)

La adăpostul simțământului general de pace din întreaga Europă s'a organizat Liga culturală maghiară, care a strâns în scurt timp mijloace materiale colosale, ce se întrebuințează pentru a desnaționaliza și a maghiariza. La adăpostul constelațiunii politice, care asigură pacea printre popoare, Maghiarii au început cu procese politice și cu întemnițarea pentru toți aceia, care îndrăsniau să deschiadă gura întru apărarea existenței lor naționale, și au mers în denegarea și în suprimarea justiției atât de departe, încât au strămutat curtea cu jurați din Sibiu la Cluj, fiindcă în Sibiu Sași, conștițioși și drepti, formau majoritatea juraților, și în Cluj majoritatea era compusă de Maghiari fanatici, animați de ură neîmpăcată în contra naționalităților nemaghiare.

În asemenea împregiurări ce au făcut Românii?

Făcut-au ca Maghiarii la 1848? Răsvăritu-s'au în contra împăratului și a împărăției?

Cerut-au și căutat-au ajutor străin?

Nu. Românii s'au dus pacinici, liniștiți, plini de încredere și de fidelitate la Suveranul lor, la Împăratul-Rege al Austro-Ungariei, și s'au plâns Lui, Lui a cărui bunătate și inimă ei o cunoșteau demult, s'au plâns Lui de nedreptățile și de călcările de lege ce Românii sufer dela concetățenii lor maghiari.

Eată crima Memorandului dela 1892 pentru care sufer astăzi atâtea bărbați români, pentru care sunt crunt levitate atâtea familii românești dincolo de Carpați!

Până la acest Memorand, chestiunea românească din Ungaria era puțin cunoscută în țara noastră. Simpatismul pentru Românii de dincolo, însă amănuntele suferințelor lor nu le cunoșteau decât foarte puțini. Acei care știau mai bine ce se petrece, erau tot Români din Ungaria, fugăriți de acolo și care veniseră în regat să caute adăpost și hrana vieții.

Îmi veți permite aci o observare caracteristică, pentru a dovedi că nici-o dată Românii, nici în regat nici în Ungaria, nu au hrănit irredentismul. De câte-ori asupririle maghiare în contra concetățenilor lor români creșteau, de atâtea-ori multe mare de Români treceau Carpații și veniau la noi. Mulți Români culti și mai învâțați au venit astfel în București și Iași, s'au răspândit în toată România, și ne-au învățat pe noi carte sufletescă și carte românească (Aplause). Îndată-ce în Ungaria asprimile și violențele încetau, ei se întorceau la căminele lor, căci nu voiau să se despartă de națiunea lor, de patria lor. Îmi aduc aminte de 1848, când cu urgia kossuthistă: au trecut atunci multe mare, între alții Bănuț, Laurian, Măiorescu. Chiar și metropolitul Șaguna a fost silit să-l lase diecesa și să vină cu toți ai lui în Moldova. Îndată-ce Kossuth a picat, și a venit absolutismul din Viena, s'au reforsat toți în patria lor și au intrat în serviciul împăratesc. (Așa e! Așa e!) Astăzi vedem cu toți același lucru: O mare și neobișnuită țesătură de oameni de dincolo spre noi. Pentru-ce? Pentru-că earăși stau în grele zile de apăsare și de nedreptate.

După-ce Românii s'au dus la Viena cu Memorandul, după-ce s'au dus în capitala împărăției ca să se plângă, în număr mare, de câteva sute de bărbați, aleși nu numai dintre conducători, ci din toate treptele sociale și mai ales din cea țărănimă, care la Români mai mult decât la alte popoare formează talpa casei naționale, ce s'a întâmplat?

Maghiarii s'au infuriat și au devenit și mai violenți, ear' lumea nemaghiară toată a fost pusă în mișcare. Cultura omenească consistă tocmai în solidaritatea popoarelor spre a o susține, ear' basa culturii este dreptatea — *justitia regnorum fundamentum*. Când cultura omenească e atacată undeva, tresare Europa, care stă în capul acestei culturi. Europa s'a indignat de actele Maghiarilor. Și noi Românii din regat am fost indignați cu Europa întreagă. Nu puteam sta nepăsători, ne simțitori la strigătele Românilor din Ungaria asupriți! Aceasta ar fi fost o monstruositate! (Aplause).

Eată cum a trecut chestiunea națională de dincolo de Carpați în regatul român și a devenit aici o chestiune arzătoare!

Chestiunea națională a făcut asupra noastră, a Românilor din regat, o impresiune foarte mare. Dacă ar exista dincolo de Carpați numai 300 000 Români, eu cred că agitațiunea produsă la noi de nedreptățile ce ei sufer, ar fi fost redusă la o simplă compătimitură cu suferințele lor; dar' când e vorba de desființarea și de maghiarizarea a 3 milioane de Români, a jumătate poporațiunii regatului

nostru, atunci ne cutremurăm noi, cești de aici, căci ne zicem: Când va fi cu puțință ca 3 milioane de Români să fie desființați dincolo, atunci și pentru noi pericolul desnaționalizării a luat un corp palpabil. Azi credem, că nu e putere omenească, care să poată desființa neamul românesc, și spriginim această credință că nu numai am resistat secolii întregi în contra încercărilor de asemenea natură, dar' am eșit mai viguroși, mai întăriți din aceste încercări. Când însă vom vedea a treia parte din neamul nostru în genunchiat și desființat, atunci va intra în noi îndoalea și sfârșitul. Vedem însă și pipăim astăzi că pericolul de maghiarizare de dincolo de Carpați a adus întreg neamul românesc în grea cumpănă. Ne temem de pericolul care poate să ne ajungă pe noi, când planurile maghiare vor eși la capăt. (Aplause). Avem noi Românii din regatul nostru simțământul, că atunci când va suna clopotul de moarte pentru cele trei milioane de Români din Ungaria, și clopotul de moarte al nostru a sunat. Același simțământ îl au și Românii din Ungaria, că desființarea regatului român este și desființarea lor.

Știm că sunt oameni care își bat joc de aceste simțăminte, dar' pentru acești oameni nu este nimic sfânt în lume. Ei își bat joc de Dumnezeu, de omenime, de națiunea căreia aparțin, și de ei înșiși.

În această cugetare reală a pericolului ce amenință regatul și neamul românesc: unde există irredentism? Unde există dacoromanism? Nimeni dintre noi nu zice: să luăm Transilvania. Nu o zicem: pentru-că noi am fost totdeauna oameni cumpăniți.

Nici odată n'am fost fanfaroni și nici odată n'am neliniștit lumea cu fanfaronade. Noi am aspirat și am voit să avem o țeară liberă ca să ne dezvoltăm și să ne cultivăm, ca să fim și să rămânem aceea ce am fost totdeauna: sentinela neadormită a civilizațiunii în Orientul sudic al Europei. Noi nici-o dată n'am turburat pacea Europei, căci aveam și avem conștiința că sub scutul păcii am crescut, că sub scutul păcii am asvirlit dela noi departe umilinta trecutului și am devenit un regat respectat, pentru-că element de dreptate, de ordine, de pace, de cultură, garantăm și noi Europa în contra frământărilor, cari strică pacea și produc războaie, de cari noi cei dintâi avem teamă. Noi suntem Stau Pașitul și cunoaștem bine realitatea fabulei lupului, care acusa pe miel că-l turbură apa. Noi n'am turburat, nu turburăm și nu vom turbura apa nimăru.

Dar' nici alții să nu turbure apele noastre. Suntem simțitori și noi, mici cât suntem, la aceasta, căci simțitori suntem și noi la tot ce pune în pericol existența noastră. Un simțământ, mai mult, o convingere stă înrădăcinată în inimile noastre, și a crescut și s'a întărit, că nouă, statului celui mic, fiecare părticică de pământ al nostru trebuie să ne fie înzecit de scumpă, și că nu avem nici o părticică de dat, pentru-că de fiecare părticică de pământ al nostru este legată existența noastră. (Aplause). Avem însă ca corolar încă un alt sentiment, o altă convingere, că nici o părticică din neamul nostru nu trebuie să peară, căci fiecare părticică care pierde pune în pericol neamul întreg. (Aplause).

De aci o convingere în toate inimile oneste: să nu se facă dfră prin barbă nici pentru pământ, nici pentru neam. (Aplause).

De aceea, de câte-ori un pericol amenință pe Români, din ori-ce parte el vine, de atâtea-ori suntem îngrijați, sguduțiți.

S'a zis și se zice de necunosători sau răuvoitori, că la noi este irredenta. În Italia, irredenta însemna recuperarea de provincii întregi; la noi chestiunea națională este apărarea existenței noastre în contra amenințărilor din afară.

Diferența sare la ochi. (Aplause).

De ce ne temem de Rusia? Pentru-că așa merge zicătoarea, că Rusia, mare și puternică, vrea să meargă la Constantinopol, vrea să meargă din țeara unde sunt 8 luni de iarnă, în țeara unde sunt 8 luni de vară; pentru-că regatul nostru este trecătoarea spre acest scop; și că ne temem ca din trecătoare să nu-și facă proprietate, de aceea, de câte-ori izbucnă un război între Ruși și Turci, eram îngrijați foarte.

Azi, un pericol mai iminent decât acela ne amenință. Atunci, când cu războaiele ruse-turce, ne-a ajutat mult, foarte mult pozițiunea noastră la grilele Dunării, unde sunt interese mari europene în joc. Când Rușii făceau un pas înainte, toate puterile sariau și le țineau calea. Dincoace însă, despre Ungaria, pericolul e mai mare și mai iminent; pentru că el este acoperit și vine tocmai dintr-o parte, de unde nu credeam că va fi vre-odată pericol pentru desființarea neamului românesc. (Aplause).

Maghiarii se cred și astăzi în veacul de mijloc, și amătesc la zăngănitul pintenilor și la scosul săbiei. Ei și astăzi au mai mare încredere în sabie și foc, decât în puterea ci-

vilizațiunii omenești. Ei și astăzi nu pot înțelege, că Ungaria poate exista ca stat poliglot și că dreptatea și echitatea dau statelor mai mare putere decât arbitrarul și violența.

Maghiarii și astăzi se scotesc în veacul de mijloc. Moldova și Valahia nici-o dată nu au fost supuse regatului Ungariei. În diplomele lor însă, Maghiarii consideră Moldova și Valahia ca țeri alipite de Ungaria. Când vor fi maghiarizat pe cele trei milioane de Români, e cert, că atunci vor prinde curajul, vor scoate pergamentele lor și vor aplica aceea, ce deja mulți scriitori ai lor reclamă: realizarea diplomelor lor și a țelului, ce ele conțin — întinderea regatului maghiar până la Marea-Neagră.

Nu este dar' pericol de existența regatului nostru și a neamului nostru, care astăzi vine dela Maghiari?

Se naște întrebarea: în asemenea circumstanțe ce trebuie noi să facem? Această întrebare este în gura tuturor. În tot cazul nu putem să lăsăm pe frații nostri de dincolo să peară, fără să ridicăm glasul nostru. (Aplause). Nu putem să nu ridicăm și noi glasul nostru, când ei strigă: Ne strivesc! Ne desființează Maghiarii! și când vedem, că strigătul lor e o realitate care îți sfășie inima. Cum să nu ridicăm și noi glasul cu toată lumea cultă și să zicem: Dreptate pentru cei oprimați! Să nu mai fie în Ungaria fărădelegea, lege! Să nu se mai schingiească poporul român, care nu cere decât dreptate!

Dacă n'am fi Români, dacă am fi un stat de altă limbă, dar' vecin cu Ungaria, încă acest simțământ ni-ar agita inimile; dar' oare nu suntem Români și noi, și nu știm cât noi fușine am suferit veacuri de schinguire și de nedreptăți, încât ne înfiorăm numai la aducerea aminte a celor pătimate?! Aparținând de basina Europei culte, putem oare sta impasibili și nepăsători la această executare a o treime a neamului românesc? Am fi o mortăciune, dacă am ședea impasibili! (Aplause).

Să vedem acum în ce consistă nelegiuirile, violențele, arbitrarul, astăzi la ordinea zilei în Ungaria.

Voiu face un catalog scurt, care va convinge pe ori-ce om drept și cu simțăminte creștinești, că ceea-ce se petrece în Ungaria în contra Românilor este înfiorător.

Dela 1884 și până la 1894, în timp de 10 ani, s'au făcut Românilor, pentru-că ceregala îndreptățire cu concetățenii lor maghiari și-și apără drepturile garantate prin legile existente, 41 de procese politice, în care au fost implicați 79 de acușai, care au fost condamnați de tribunale, exclusiv maghiare, la 52 ani de temniță ordinară. Așa au avut Eugen Brote și Popa Necșa câte 10 procese, Balteș 8 procese, părintele Lucaci 5 procese, Ioan Slavici 4, Aurel Murășanu, Pop Păcurar, Albin, Russu-Șirianu câte 3 procese, Aurel Popovici 2 procese, însă cu condamnare de 4 ani de temniță, preotul Macaveiu 1 proces cu un an și jumătate de temniță, care l'a și dus imediat în morment.

Cine sunt amestecați în aceste procese? Toate clasele sociale. Preoții cei mai distinși din orașe și din sate sunt luați cu droaia, trimiși la judecată și de acolo în temniță.

Dar' cel puțin aceste temniți sunt ele oare temniți pentru condamnați politici? Căci, domnilor, adese-ori bărbații politici din temnițe nedrepte și dela spânzurătoare au mers de s'au așezat pe fotoliurile ministeriale.

Să-mi dați voi să vă cetesc o descriere de ceea-ce este o temniță maghiară. Ea provine dela unul care i-a gustat dulceața.

Eată ce este temnița politică maghiară: „Pentru întreaga Transilvanie există numai o singură temniță ordinară, cea dela Cluj, în care se internează condamnații politici.“

„Regimul penitenciar de aci este:

„Condamnații pentru crime ordinare (omor, asasinat, jaf, furt, fals, etc.) sunt ținți mai mulți înși în aceeași celulă.

„Osândiții politici nu sunt excepționali, nici dinși de această regulă. Astfel Sep-timiu Albini a fost ținut șapte luni în celulași loc cu criminalii ordinari; Russu-Șirianu, Andreiu Balteș, Aurel Popovici, Popa Necșa și peste 40 preoți și învățători, osândiți în procesele de presă ale „Tribunei“, dease-menea au stat luni de zile laolaltă cu criminalii ordinari. Tot așa și părintele Dr. V. „Lucaci, care puțin a lipsit și-și perdea lumina ochilor, căci fusese internat la Sătmă (Ungaria), într'un loc cu un ucigaș, bolnav de ochi. Când părintele Lucaci a fost în ajun de a-și perde vederea, l-au dus și l-au internat în temnița ordinară dela Buda-pesta. Acolo a stat 9 luni în temnița ordinară.

„Carcerul, în care sunt ținți atât osândiți ordinari, cât și cei politici, este la fel: de șapte pași lungime și cinci pași lățime; înălțimea un metru și jumătate; ferestrele cu duple gratii, sunt mici, înalte, încât nu se poate vedea nimic afară. Într-o asemenea celulă sunt câte 5—7 deținuți. Paturile de scânduri, o saltea de paie și o pătură „groasă“ pentru acoperit. Perină nu este.

„Latrina (un ciubăr acoperit cu o scândură) „este în lăuntrul, în zidul carcerii, de unde se ridică în fiecare zi odată dimineața spre cură. Ea răspândește un miros nesuferit și dăunător sănătății.

„Toți osândiții sunt duși la ateliere, unde lucrează dela orele 5 dimineața până la 6 seara.

„Osândiților în procese politice, la cerere, tribunalul are drept a le ierta munca în ateliere.

„Cetitul jurnalelor, fumatul și ori-ce beutură spirituoasă nu li-se iartă.

„Măncarea este: 700 grame pâine neagră și fteruă odată pe zi, la ameză, cantitate o ceașcă. Dumineața li-se pune în o ceașcă între cartofi, fasole, varză etc. câte o bucată de carne.

„A scrie acasă li-se iartă odată în două săptămâni. Tot așa cu vizitele se permit odată în două săptămâni. Pentru osândiții politici, procurorul poate însă permite când vrea. Visita se primește în cancelaria inspectorului de temniță, care este și el de față.

„Cine se abate dela regulamentul temniței, se pedepsește disciplinar: mângi într-o cameră, fiede la gât, apoi pe sân și picioare, și post, nu i-se dă decât pâine și apă.

„In cas de recidivă la nepăzirea regulamentului sunt înuțiți în carceră, unde patule o simplă scândură, ba chiar în carceră neagră, unde pat nu e de loc.

Eată, domnilor, sub ce regim trăesc Românii din Țeara Ungurească.

Dar nu e numai atât.

(Va urma)

Succesele dlui Pázmándy.

Se știe, că la congresul din Haaga dl Pázmándy s'a rotit mult pe lângă contele Duvil-Maillefeu pentru a-l băga în apele Ungurilor. Dar' eunoscuta scrisoare ce dl Maillefeu a adresat-o dlui V. A. Urechia, a arătat ne-succesul lui Pázmándy.

Dl Pázmándy urmărește însă pe contele Maillefeu și la Paris, voinđ să-l câștige cu ori-ce preț pentru Unguri. Încât i'a succedat însă și această încercare, ne dovedesc următoarea scrisoare ce contele Maillefeu o trimite dlui Urechia.

Paris, 6 Octomvrie.

Scumpul meu Urechia!

Sosită aci ieri, dintr'un mic voiagiu în familie, găsesc o depece care este semnată „Președinte Azenat“ și datată din „Constanța“ foarte magulitoare pentru mine.

Sânt de părerea dumnilate.

Toate naționalitățile și în special acelea, pe care pangermanismul și panslavismul le atacă, trebuiesc nu numai să se apere, dar' să federeze în contra acestei tiranii pe cât de însuportabilă pe atât de puțin rezonabilă.

Voiu merge îndată-ce voi putea să ved pe frații mei români nu numai din regat, ci și din marele principat! (Toate țările locuite de Români), dar' până atunci binevoți a mulțumii congresului studenților români și președintelui lor pentru preagrațioasa lor telegramă.

Nu trebuie a face jocuri de cuvinte, dar' sănt cu totul contra tuturor jugurilor, contra Romanismului cu jugul papal și pentru Romanismul care înseamnă „emanciparea Latinilor“, dintre care sânt și eu.

Decisiunea mea politică este aceea a fraților mei de mai bine de 30 de generații de oameni liberi și prin care manifestați la închiderea celui de al III-lea congres al nostru la Roma, „Îrdească umanitatea! Jos toți tiranii!“

Acestea sânt adevăratele succese ale lui Pázmándy prin Paris și când te gândești cu ce bună simbrie se plătesc aceste fiascuri prin străinătate, vezi adevăratul hal în care au căzut Ungurii.

CRONICĂ

La Cluj. Astăzi, cu trenul dela 10 1/2 seara, domnii Liviu Albin, George Moldovan și Iosif Marschal vor pleca la Cluj, unde vor avé se stee mână înaintea Curții cu jurați în al patrulea proces de presă al „Foi Poporului“.

Dela înbiții nostri întemnițați. Ieri, în 11 Octomvrie, am cercetat pe martirii nostri naționali Lucaciu, Rațiu, Coroljanu care se află în pușcăriă din Seghedin, i-am aflat să-nătoși și voiinci. Temnița e încungurată de locuri tinoase și lacuri ce produc un aer neplăcut. Însă Românul zice: „Cu răbdarea trece marea“. Teregovă (Bănat) 12 Octomvrie 1894. Pavel Șandru, preot gr.-or. rom.

Broșura dlui Roberto Fava. „Voința Națională“ scrie: Despre broșura dlui Fava luând notiță „Lega Lombarda“ din Milano dela 2 Octomvrie schitează cuprinsul ei. Notița termină avisând, că e spre ruina monarhiei austro-ungare mâna liberă ce dă împărțiri ministrului Wekerle.

„Il fero romagnolo“ din Ravenna, în numărul seu dela 26 Septemvrie, ia notă de broșura dlui R. Fava: „La questione rumena e gli agenti del signor Wekerle. Fava, se spune în acea notă, — după o scurtă analiză a lucrării citate — a publicat mai multe articole în ziarul nostru, relativ la această chestiune și totodată s'a arătat ca susținător al drepturilor Românilor; dînsul conface: „In ziua când frații nostri români vor face apela la brațul nostru, vom răspunde la apela lor, și entusiasmați vom combate alătura cu ei în lupta pentru libertate și dreptul istoric“.

Știri politice. Deputatul Latzerky Imre în scurt timp se va denumi de secretar de stat în ministerul de comerț. Deputatul Terényi Lajos, mână în 15 Octom. nu-și va fi darea de seamă înaintea alegătorilor sei în Giula.

Adunarea de controlă a rezerviștilor de hoinvezi aparținători la comanda cerc. de întregire sibilian se va ține la 27 Oct. n. la comanda reg. hoinv. de întregire nr. 23 (Bahngasse) ear' adunarea ulterioară la 13 Noemvrie n.

Adunarea reuniunii învățătorilor români gr.-ort. din tractul Sibiului s'a ținut în Boița în zilele de 13 și 14 Octomvrie n. pe lângă asistență de gendarmi înarmați, care în tot decursul adunării au stat în sală, ba au fost chiar și în biserică cu pălăriile în cap sub serviciul divin, spre marea indignare și scandalizare a fiecăru creștin. Adunarea a fost deschisă de vicepreședintele reuniunii dl profesor Dr. Petru Șpan. Constituirea comitetului s'a făcut în următorul mod: Președintele Dr. P. P. Barciuanu, vicepreședinte Dr. P. Șpan, secretar I. Aleman Galea, secretar II. Candid Popa, cassar I. Popoviciu, controlor G. Babeș, bibliotecar G. Stăneasă, membri în comitet: D. Comșa, Dr. V. Saffu, N. Neamțu, I. Druha. Așteptăm raport detaliat despre decursul adunării.

Economia de instrucțiune din Rășinari. Programul examenului final pentru cursul 1893/94, care se va ține Sâmbătă în 27 Octomvrie 1894. la 2 ore d. m. în Rășinari la economia de instrucțiune a domnului Sabin P. Barciuanu, subvenționat din fondul economic al comitatului Sibiu: A. Partea teoretică. Cetire, scriere, calcul, cunoștințe economice fundamentale, economia de vite. B. Partea practică. Lucrări economice și de grădinărit. Sibiu, în 13 Octomvrie 1894. Președintele comisiunii economice a comitatului Sibiu I. Găissenberger m. p.

MAI NOU.

„La Republique“ în nrul seu de ieri publică un interesant articol, în care demasca scopul urmărit în Paris de cei doi agenți ai guvernului, ziaristul Ováry și deputatul Pázmándy.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Viena, 15 Octomvrie nou. (Telegramă particulară a „Tribunei“). Iubileul lui Lueger a decurs splendid. Deputațiunea universitarilor români a fost primită cu entusiasm.

Budapesta, 15 Octomvrie n.

Trenul separat de curte cu regele Sârbiei a sosit la orele 3 după ameză. La sosirea trenului musica intona imnul sârbesc. Regele Sârbiei pași spre monarhul nostru, care îl primi cu bucurie vădită și îi strînse cordial mână. M. Sa prezentă regelui Sârbiei notabilitățile militare și civile, cu care Alexandru a dat mâna, adresându-le câteva cuvinte. Maiestățile se urcară apoi în trăsură deschisă, regele Alexandru ocupând loc de-adreapta Monarhului nostru, și porniră către castelul regal din Buda în mijlocul ovatiunilor mulțimii ce forma spalier. În castelul curții regale Alexandru a fost primit de către ministrii Kálnoky și Szilágyi. Seara s'a dat un dineu de curte cu 62 tacâmuri. M. Sa monarhul a ridicat un toast în sănătatea regelui. „Beau în sănătatea lui Alexandru, regele Sârbiei“, a zis monarhul. Regele Alexandru răspunse: „Mulțumind pentru frumoasele cuvinte ale M. Voastre, vă pot asigura că mă voiu misul, ca raporturile cele bune între ambele state să se întărească tot mai mult și în viitor. Ridic păharul Meu în sănătatea M. Sale Francis Iosif, împărat al Austriei și Rege al Ungariei“. După dineu a avut loc cerele. Seara la orele 8 Maiestățile Lor s'au dus la opera de curte, unde au asistat la reprezentațiunea plăca la fine. Astăzi, Maiestățile vor pleca la Gödöllő, unde se va arangia o vânătoare.

Bibliografie.

La librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiu se află următoarele cărți:

„Chestiunea naționalităților și modurile soluțiunii sale în Ungaria“. De Aurel C. Popovici. Prețul 50 cr.

„Lira Bihorului“. Balade populare de Antoniu Popp. Prețul 25 cr.

„Cu vârful penei“. Scrieri satiro-humoristice de Antoniu Popp. Prețul 55 cr.

„Neaga oder Frauenherz und Frauenherke“ (Neaga sau inima și onoearea femească) este titlul unei poeme dramatice aparute la Berlin de pseudonimul C. F. Armin, sub care se ascunde un cunoscut poet german de aici din Transilvania. Poemul, scris în versuri ușoare și limbă clară curgătoare, este inspirat de prea frumoase sentimente patriotice și umanitare, care se cristalizează în dorul poetului de a-și vedea patria ardeleană fericită și popoarele ei înfrățite. Cât de obiectiv este autorul în judecările poeziei ardelene și cât de plin de dragoste pentru noi Români, căroră le recunoaște toate calitățile și toate ne-dreptățile ce sufer, se vede din împregiurarea, că eroina poemului și totodată cel mai frumos caracter din el, este o Română. Recomandăm și publicului nostru lectură acestei cărți cu laudabile tendențe. Se află în deposit și la „Institutul Tipografic“.

A apărut:

„Istoria Românilor“ cu narațiuni și resumate conform cu noul program al școalelor primare pentru cursul mediu al claselor III. și IV. de școală rurală superioară și inferioară și inferioară și pentru clasa III. și IV. urbană, de Grigorie Tocilescu, profesor la universitate.

Pentru comande a se adresa la librăria Socce & Comp.

În editura librăriei Socce & apărut:

„Noțiuni de istoria limbii și literaturii românești“, conform programului oficial pentru învățământul secundar, alcătuite de Gh. Adamescu, profesor. Se poate procura și prin „Institutul Tipografic“ din Sibiu.

A apărut în București:

„Voluntarul“, de Ilie Ighelun și „Deputat cu ori-ce preț“, de I. Mărunțianu. Tipuri.

A apărut nr. 8 și 9 din foaia musicală și literară „Musa Română“, redactor și proprietar Iacob Murășanu, profesor în Blaj.

A apărut:

„Istoria evului antic“ pentru clasa I. secundară, de I. Găissenberger, profesor de universitate și inspector școlar.

Cartea este cartonată și provăzută cu hărți istorice și cu numeroase ilustrațiuni.

Se află în deposit la tipografia Carol Göbl, strada Doamnei și la librăriile Socce, Ioanițiu, Alcalay, Carol Müller; ear' de vnzare la toate librăriile din România.

A eșit de sub tipar „Istoria limbii române“, de Alexandru Philipide, vol. I. Principii de istoria limbii 8° V. și 347 pag. A se adresa la autor, Iași. Strada Kogălniceanu, 5.

A apărut:

„Conducătorul copiilor la scriere și cetit“, precum și „Povestitorul învățătorului“ pentru cl. I. de I. Cionca, invetătorul. Depositul la librăria C. Müller, București.

A apărut:

„Coruri“, de Ioan Costescu, carte didactică aprobată de ministrul român al instrucțiunii pentru user școalelor primare și secundare în genere.

A apărut următorul domn:

România (1843—1859). Domnia lui Bibescu, legi și decrete 1843—1848, răsvrătirea din 1848, istoria și legenda, de prințul George Bibescu, corespondent al institutului Franciei. Tradus de B. Florescu. Tomul II.

Oălindarul ăilei.

4/16 Octomvrie 1894

Italian: M. Dionisie Areop.

Gregorian: Teresia.

Solare: răsare 6.06 apune 5.29 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 15 Octomvrie n. 12 oare diminează.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.5)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
Observat	Diferența din presiu		
727.8	-0.0	+7.8	+13.3+7.0
			SV

Din țeară 13 Oct. n. 7 oare diminează.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	viteza
Budapesta	764	+13.4	NV	2
Sâmar	767	+15.3	SO	2
Cluj	764	+13.6	NV	2
Orșova		+15.2	NO	4
Arad	764	+16.1	O	4
Pancsova	753	+16.2	O	4

Economie

Oprirea comerțului ambulant. Ministrul de comerț ungar a aprobat statutul orașului Hódmezővásárhely, prin care se oprește comerțul ambulant pe teritorul numitului oraș.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiile efectuate în 28—29 Sept. v. 1894.

Zamfirescu lui I. Millas & Fiu, grâu 3500 hect. 5.95 lei. F-ții Bach lui C. Cottis, gră 565 hect. 6.35 lei. F-ții Bach lui C. Cottis, grâu 505 hect. 6.85 lei. F-ții Bach lui C. Cottis, grâu 1500 hect. 5.65 lei. F-ții Bach lui Josê Garcias, grâu 1260 hect. 5.87 lei. P. Theochar & Co. lui R. Zerman, grâu 1000 hect. 6 lei. Tzoucos & Lecos lui Jeiteles, grâu 4550 hect. 6.25 lei. Tzoucos & Lecos lui Jeiteles, grâu 1650 hect. 9.25 lei. Tzoucos & Lecos lui Jeiteles, grâu 1760 hect. 6.25 lei. N. V. Perlea lui M Roth & Co., grâu 4000 hect. 3.85 lei. Zamfirescu lui Chrisovelon fr., grâu 900 hect. 8.60 lei,

Cereale sosite.

Pe apă: Grâu 23.900 hect., secară — hect., porumb 7150 hect., orz 4800 hect.

Pe uscat: Grâu 6800 hect., secară 3300 hect., porumb — hect., orz 3790 hect.

Operațiile efectuate în 30 Sept. v. 1894.

V. P. Sassu lui Jotê Garcias, grâu 1400 hect. 6.87 lei. V. P. Sassu lui I. Millas & Fiu, grâu 850 hect. 5.65 lei. D. Carusso lui F. Carneali, grâu 650 hect. 6.50 lei. Jeachek & Co. lui A. Erling, orzoaică 2250 hect. 8.40 lei. Jeschek & Co. lui A. Erling, orzoaică 950 hect. 8.25 lei. E. Georgief lui Jeiteles, ovês 400 hect. 7.20 lei. Frații G. Nistor lui Ottoman, orz 750 hect. 3.30 lei. Frații G. Nistor lui Jeiteles, ovês 1600 hect. 7.45 lei. T. Eisenstein lui M. Roth & Co., grâu 680 hect. 5.40 lei. Reits & Ekstein lui A. Kirschen, orzoaică 11 v. hect. 9.52 lei. Reiss & Ekstein, orzoaică 12 v. hect. 9.50 lei. Reiss & Ekstein lui A. Kirschen, orzoaică 4 v. hect. 8.40 lei. Reiss & Ekstein lui A. Kirschen, orzoaică 8. v. 9.50 lei. F-ții Papastellatto lui I. Millas & Fiu, grâu 3000 hect. 6.20 lei.

Cereale sosite.

Pe apă: Grâu 7000 hect., orz — hect.

Pe uscat: Grâu 4200 hect., orz 1100 hect.

Prețul mărfurilor.

Piața din Mediaș, în 11 Oct. n. Grâu framos ectolitru fl. 4.7) până fl. 5.—, grâu mestecat fl. 3.70 până fl. 4.—, secară fl. 2.90 până fl. 3.—, cucuruz fl. 4.— până fl. 4.25, ovês fl. 2.— până fl. 2.10 orz fl. — până —, sêmânță de cânepă fl. — până fl. — sêmânță de in fl. — până fl. —, fasole fl. 4.50 până fl. 5.—, mazêre fl. 4.0— până fl. 4.25, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1. — până fl. 1.50 mlaie fl. — până fl. —, sâu brut 100 chilo fl. 22.— până fl. 24.—, luminiări turnate de sâu fl. 38.— până fl. 40, unsore de porc fl. 55 până 60, slănină fl. 55.— până fl. 63, cânepa fl. 80.— până fl. 82 — fân fl. 1.60 până fl. 1.80, sâpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro 100 litre % fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 44 cr., carne de porc cr., carne de vițel 40 cr. până 44 cr., carne de porc cr., carne de vițel 48, carnea de oaie 28 cr. până — cr., oașu 5 cu 10 cr.

Piața din Făgăraș. În 28 Sept. p. Grâu hectolitru fl. 4.0 până 5.20; grâu mestecat fl. 3.60 până 4.— „secară fl. 2.20 până fl. 2.50; orz fl. 1.90 până fl. 2.10; ovês fl. 1.80 până fl. 2.—; cucuruz fl. 4.— până fl. 4.40; mazêre fl. 8.— până fl. 9 fasole fl. 3.50 până fl. 4.—; linte fl. 3.— până fl. 9.—; sêmânță de cânepă fl. 5.— până fl. 6.— sêmânță de in fl. 10.— 12.—; cartofi fl. 1. — până 20; mlaie fl. 9.— până fl. 1.—; sâu brut 1000 hilogrami fl. 24.— până fl. 28.—; lumini de sâu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsore de porc 1) chl fl. 60.— până fl. 62.—; slănină 100 chilo fl. 52 — până fl. 60.—; sâpun 100 buc. fl. 22.— fl. 26.—; cânep. fl. 30.— până fl. 35.—; fân fl. 1.60 până fl. 1.30 carne de vită chilo 44 cr.; carnea de vițel 40 — până 44 cr.; carnea de porc 4) — până —; carnea de aie 23.— până —; ouș 5 cu 10 cr

Tirgul de rimători în Steinsbrach. În 10 Oct. n. s'au notat: ungurești hetrâni grei 40 — cr. până 40 1/2 cr., de mijloc 40.— cr. până 40 1/2 cr., ungurești grei tineri 42 — cr. până 42 1/2 cr., de mijloc 43.— cr. până 44 — cr., ușori 40 — cr. până 47 1/2 cr. mazăre țărănească grea 40 — cr. până 41 1/2 cr. de mijloc 42.— cr. până 43 1/2 cr., ușoră 40.— c. până 47.— cr., românești, de Bakony, gre — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — c. transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 42 — cr. până 42 1/2 cr., transito de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., transito ușori 41. până cr. 42.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 11 Oct. n. 1894.

Sâminte	Calitatea	Prețul per 100 chilo.	Calitatea	Prețul per 100 chilo.
	de la	până	de la	până
Grâu				
Bănățesc nou	75	—	76	—
Grâu dela Tisa	75	—	76	—
Grâu „Pesta	75	—	76	—
Grâu de Alba-Reg.	75	—	76	—
„Balca	75	—	76	—
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—

Sâminte	Solui	Calitatea	Prețul per 100 chilo.
			de la până
Secară			
Orz			
Ovês			
Cucuruz (porumb)			
„Mlaie			
„Hrîșcă			

Grâu	Sept.-Oct.	Calitatea	Prețul per 100 chilo.
			de la până
Cucuruz	Sept.-Oct.		
Ovês	Sept.-Oct.		

Produse diverse	Solui	Calitatea	Prețul per 100 chilo.
			de la până
Sem. de trif.			
„Lucornă ungurească			
„roșie			
Oleu de rap.			
„rășinat			
Uns. de porc			
„dela Pesta			
„dela țeară			
„sventată			
„arumată			
Sâu			
Prune			
Licitar			
„slavou, not			
„bănățene			
„brat			
„galbînă străcurată			
„de Rosenau			
„brut			
„Drojdiiuțe de spirt			

Cursul pieței din Sibiu.

Din 13 Octomvrie n. 1894.

Hârtie-monetă română . . . . . Camp. 9.79 vënd. 9.90

Lire turcești . . . . . „ 11.15 „ 11.20

Imperiali . . . . . „ 10.— „ 10.10

Ruble rusești . . . . . „ 1.32 „ 1.53

Bursa de Budapesta.

Din 11 Oct. n. 1894.

Renta de aur ung. 6% 121.1

„ de aur ung. 4% 96.1

„ unq. val. cor. 4% 126.50

Imprumutul câilor ferate ung. 126.50

Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 125.26

Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 101.25

Bonuri rurale ung. 96.25

„ croate-slavone 96.50

Obligațiuni desp. regalilor . . . . . 100.—

Imprumut cu premiu ung. 181.25

Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 142.25

Renta de hârtie austriacă 98.50

„ de argint austriacă 98.50

„ de aur austriacă 122.50

Losurile austriace din 1860 . . . . . 122.50

Acțiunile băncii austro-ungare 121.5

„ de credit ung. . . . . 101.—

„ de credit aust. . . . . 80.—

Scrieri fonciare ale institut. de cred. și economii

„Albina“ . . . . . 101.—

Argintul 5.90

Galbeni împărătești 5.90

Napoleon-d'ori 9.90

Mărci 100 imp. germane 61.15

Londra 10 Livres sterlingi 124.45

Bursa de Viena.

Din 11 Oct. 1894.

Renta de aur ung. 6% 121.35

„ de aur ung. 4% 96.25

„ unq. val. v. c. 4% 126.80

Imprumutul câilor ferate ung. 126.50

Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 125.50

Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 101.50

Bonuri rurale ung. 95.70

„ croate-slavone 96.50

Imprumut cu premiu ung. 151.60

Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . . . . . 142.—

Renta de hârtie austriacă 98.75

„ de argint austriacă 98.75

„ de aur austriacă . . . . . 122.—

Losurile austriace din 1860 . . . . . 122.—

Acțiunile băncii austro-ungare 122.75

„ de credit ung. 102.75

„ de credit aust. . . . . 80.—

Argintul 5.90

Galbeni împărătești 5.90

Napoleon-d'ori 9.90

Mărci 100 imp. germane 61.17

Londra 10 Livres sterlingi 133.50

Bursa de București.

Din 28 Sept. v. — 4 ore p. m. Cassa Ultim.

Renta rom. per 1875 5% . . . . . 100.—

„ română amort. 5% . . . . . 97.—

„ (Schuldverschreib) 90 1/2

Oblig. de stat C. F. R. 6% 100 1/2

Renta rom. (Rur. conv.) 6% 100 1/2

Imprumutul municipal 5% 98 1/2

crisuri func. rurale 5% 98 1/2

Scrieri func. rurale 7% 98 1/2

Idem urbane 7% 102 1/2

„ 6% 87 1/2

„ 5% 87 1/2

Banca Dacia (500 lei vers. într.) . . . . . 428.—

Soc. Dacia-Rom. (250 lei vers.) . . . . . 420.—

Soc. de Asig. Naț. (200 lei vers.) . . . . . 437.—

Soc. rom. de reasig. . . . . 118.—

Soc. de cou (250 lei vers.) . . . . . 105.—

Oblig. Căsei (Pensiunilor) . . . . . 280.—

Agio . . . . . —

Schimb

Londra 3 luni . . . . . —

„ cek . . . . . —

Berlin 3 luni . . . . . —

„ cek . . . . . —

Paris 3 luni . . . . . —

„ cek . . . . . —

Viena . . . . . —

Agio . . . . . —

Anunț de deschidere!

Cu distinsă stimă îmi permit a aduce la cunoștința p. t. publicului, că localitățile din nou renovate ale restaurațiunii

G. Ardean mai nainte **Popovits,**
strada Poplăcii (Quergasse) nr. 5,

sunt de ieri deschise și accesibile pentru cercetare binevoitoare. Societăților particulare le stau localități separate la dispoziție.

Asigurând, că și de aici înainte, ca și până acum, voi purta deosebită grijă, ca p. t. publicul să fie cu bucate bune și beuturi veritabile pe lângă serviciu prompt pe deplin mulțumit, rog pentru sprigin cât mai numeros.

Sibiu, în 14 Octombrie 1894.

Cu distinsă stimă

George Ardean,
restaurateur, strada Poplăcii nr. 5.

[2304] 1-2

PIANURI ALESE

are în deposit

prăvălia **HELDENBERG** în Sibiu.

Tot felul de pian (Flügel, Stutzflügel), mignon și pianino.

Toate pianurile vin cu mult mai ieftin decât dacă cineva le-ar cumpăra direct; pe lângă aceea toate sunt exclusiv cele mai bune, alese de specialiști în fabrică, va să zică nu încercate numai de vre-un pianist. Pentru a pute apleca compunerea nedefectuoasă a unui pian pe lângă arta de a cânta mai sunt de lipsă și alte cunoștințe speciale și experiențe.

Marfa în rate, pe care o fabrică firme neînsemnate anume pentru traficul provincial și pe care o laudă în tăcere prin agenți de diverse categorii, nu se poate recomanda și nu se poate cumpăra. [1896] 19-

Garantie pe mai mulți ani se înțelege dela sine.

A eșit de sub tipar:

HOMO SUM.

ROMAN

DE

GEORGE EBERS.

Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

Institutul Tipografic în Sibiu.

Hârtie de scrisori
cu inscripția

„Totul pentru Națiune!“

lozinka sublimă a Felor Române efectuează Librăria „Institutului Tipografic“ în ori-ce mărime de hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii sau fără cutii.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară**. Di Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare poporală a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu
împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre
LEGEA VETERINARĂ

și
BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De
Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.

Institutul Tipografic în Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca poporală a „TRIBUNEI“.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip. broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 30 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Pipăruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăscăritul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Flica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărălnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstăm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 2 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franceză de Eleonora Tanănescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Cenușoara.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Pristenul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Nusoiu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Posaclul bun de inimă.** Comedia în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Rusalina păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbișoniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. **Roma invinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. **Clara Milici.** Novela de I. Turghenov. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la librăria Institutului Tipografic în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și
MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în
UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 53 cr. v. a.

Tragerea

mâne

Losuri à 1 fl.

dela expoziția din

Lemberg.

Câștigul principal

60.000 Florini.

**11 Losuri 10 fl. —
6 Losuri 5 fl. 50**

pentru porto și lista câștigurilor sunt a se alătura încă 20 cr.

Se capătă în Sibiu la **Iacob L. Adler**, schimbător de bani.

recomandă:

Biurul de loterie
al expozițiunii regnicolare din Lemberg.

Viena, I. Bartensteingasse 4.